УДК 347.91

Вербіцька М. В.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри правового регулювання економіки і правознавства юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗМІН, ВНЕСЕНИХ ДО ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО СУДОУСТРІЙ І СТАТУС СУДДІВ»

Анотація. Стаття присвячена дослідженню основних тенденцій розвитку та удосконалення правової регламентації наказного провадження в Україні.

Ключові слова: наказне провадження, судовий наказ, боржник, стягувач.

Постановка проблеми. Запроваджуючи у 2005 році інститут наказного провадження у цивільний процес України, розробники ЦПК України врахували досвід застосування аналогів вітчизняного наказного провадження різних зарубіжних країн, український історичний досвід (Статут цивільного судочинства від 1864 року в Російській імперії містив інститут спонукального виконання), у результаті чого правила видачі судового наказу в українському цивільному процесуальному законодавстві були достатньо аргументовані. Цей крок законодавця позитивно оцінили наукові кола й практики.

Зокрема, у Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, затвердженої Указом Президента України від 10.05.2006 р. № 361/2006, звернута увага на те, що правила судочинства мають бути не переобтяжені формальностями. Для забезпечення права особи на швидке поновлення своїх прав, особливо у нескладних справах, судову процедуру доцільно спростити там, де спрощення не порушуватиме інтересів сторін у справедливому вирішенні їхньої справи [1, с. 206].

Однак потім у результаті проведення судової реформи Законом України «Про судоустрій і статус суддів» від 07.07.2010 року процесуальне законодавство, в тому числі й цивільне, зазнало багатьох змін. Був відредагований і Розділ ІІ ЦПК України «Наказне провадження». Предметом нашого дослідження є аналіз вказаних змін та їх вплив на сучасне цивільне судочинство.

Аналіз дослідження проблеми. Наказне провадження та судовий наказ були об'єктом дослідження багатьох зарубіжних процесуалістів, серед яких слід відзначити М. Черьоміна, Ю. Грібанова, В. Решетняк, І. Черних, С. Загайнову та інших. Серед українських науковців, які приділили увагу вказаним процесуальним інститутам можна назвати Д. Луспеника, С. Фурсу, С. Щербак, О. Угриновську, О. Севрук, М. Чундак тощо. Проте слід відзначити, що порівняльний аналіз попередньої та сучасної редакції розділу ЦПК України про наказне провадження досі не здійснювався.

Мета і завдання статті полягають у тому, щоби, здійснивши аналіз основних змін у правовому регулюванні наказного провадження, внесених у 2010 році, їх застосування судами, позитивних та негативних наслідків вищевказаних змін, окреслити перспективні напрями удосконалення цивільного процесуального законодавства у сфері видачі судових наказів у майбутньому.

Виклад основного матеріалу. Із чинної редакції ЦПК (відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів») випливає, що тепер законодавець визначає наказне провадження не як альтернативу позовному щодо вимог, передбачених у ст. 96 ЦПК України, а як обов'язкову процедуру, в порядку якої мають вирішуватися зазначені вимоги. Тобто, якщо особа звертається до суду з позовом, але її вимоги включені до переліку вимог, передбаченого ст. 96 ЦПК, суд повинен постановити ухвалу про повернення такої позовної заяви (п. 6 ч. 3 ст. 121 ЦПК України) позивачеві. І лише у випадку скасування судового наказу позивач має право звернутися до суду з позовною заявою з тих же підстав.

Мета таких змін – розвантажити суди від розгляду в позовному провадженні справ, які можуть бути вирішені в спрощеному порядку.

Однак ми вважаємо такі кроки законодавця дещо непослідовними, оскільки попри те, що наказне провадження стало обов'язковим для вимог, передбачених у ст. 96 ЦПК України, із переліку цієї статті було виключено вимогу, яка ґрунтується на правочині, вчиненому в письмовій формі. А статистика застосування наказного провадження в Україні свідчить, що саме вимоги, що випливають із письмових правочинів, у 80-90 відсотках від усіх справ є підставою для видачі судових наказів.

На наш погляд, попередня редакція, коли заявник на власний розсуд вирішував, за правилами наказного чи позовного провадження він хоче вирішувати свою цивільну справу, якщо його вимоги до боржника належать до переліку вимог, за якими може бути видано судовий наказ, була вдалішою. Можливість кредитора обирати спосіб судового захисту своїх прав чи оспорюваних інтересів забезпечувала принцип диспозитивності у цивільному процесі. А для того, щоб фізичні та юридичні особи перш за все зверталися до суду із заявою про видачу судового наказу, у попередній редакції було передбачено достатньо механізмів заохочення такої процесуальної поведінки: у два рази нижчий розмір судового збору, стислі строки задоволення вимоги тощо.

У розділі про наказне провадження відбулися також зміни стосовно представництва як заявника (стягувача), так і боржника. Зокрема, сучасна редакція передбачає, що від імені заявника із заявою може звернутися його представник. Раніше це правило випливало лише зі ст. 98 (де йдеться про те, що заява підписується заявником або його представником).

Однак законодавець, врахувавши те, що необхідно уточнити, що універсальні правила про представництво в цивільному процесі, передбачені у ст. 44-46 ЦПК України, мають застосовуватися і в наказному провадженні, 7 липня 2010 року вніс відповідні зміни до ч. 2 ст. 95 ЦПК і включив до неї правило про те, що із заявою про видачу судового наказу може звернутися особа, якій належить право вимоги, а також органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Йдеться про органи та осіб, які передбачені у ст. 45 ЦПК. До таких суб'єктів належать Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокурор, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи (наприклад, об'єднання громадян, професійні спілки, об'єднання споживачів).

Попередня редакція ЦПК України не передбачала й представництва боржника у наказному провадженні. У ст. 106 зазначалося, що заяву про скасування судового наказу може подавати лише боржник.

Зрозуміло, що заяву про скасування судового наказу може подавати представник боржника. Адже немає абсолютно ніяких причин для заперечення можливості представлення інтересів боржника уповноваженою на це особою. Якщо у представника є всі законні підстави, наприклад, договір доручення, він самостійно може звертатися до суду із заявою про скасування судового наказу, представляючи при цьому інтереси боржника. Адже можуть бути різні життєві ситуації, наприклад, боржник – суб'єкт підприємницької діяльності, а всі його справи такого роду веде юрист, котрого він найняв, або боржник перебуває в лікарні, але не хоче пропускати встановлений для оскарження судового наказу строк, і тому доручає представляти свої інтереси іншій особі тощо.

Нині законодавець сформулював ч. 1 ст. 105 ЦПК України таким чином: «Боржник має право протягом десяти днів з дня отримання копії судового наказу та доданих до неї документів подати заяву про його скасування. Заява про скасування судового наказу може також бути подана органами та особами, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб».

Ці зміни вирівняли в правах стягувача та боржника, тому, безумовно, сприяють забезпеченню принципу рівноправності сторін в цивільному процесі.

Варто також наголосити, що сьогодні законодавець передбачив у досліджуваній нами процедурі етап відкриття наказного провадження, в який входять усі процесуальні дії суду щодо прийняття заяви про видачу судового наказу та відмови у її прийнятті (зміни від 7 липня 2010 року). Визначено, що наказне провадження відкривається шляхом постановлення відповідної ухвали, після чого через визначений строк видається судовий наказ[1].

Таке правило усуває проблеми, пов'язані з тим, що раніше прийняття заяви про видачу судового наказу і відкриття наказного провадження не оформлялося ніяким процесуальним актом, що означало, що не було жодних процесуальних гарантій дотримання найважливішої ознаки цього виду провадження – його спрощення.

Згідно з колишньою редакцією ЦПК у випадку відкриття наказного провадження суд у триденний строк видавав судовий наказ по суті заявлених вимог. Але якщо суддя не постановляв ухвали про його відкриття, то створювалася передумова для постійного порушення цієї норми, оскільки неможливо було визначити момент, коли суддя прийняв заяву до провадження, і, відповідно, з якого моменту відраховувати вказаний триденний строк.

Прийняття правила про постановлення ухвали про відкриття наказного провадження не дозволить судам затягувати справи щодо видачі судових наказів, а отже, дискредитувати інститут наказного провадження в суспільній свідомості.

Однак чинна редакція ст. 102 ЦПК України передбачає триденний строк для видачі судового наказу. Ми вважаємо, що судді має надаватися більше часу (три дні) на етапі відкриття наказного провадження і дослідження заяви про видачу судового наказу та доданих до неї документів, які є доказами у справі, і менше (один день) – для видачі, безпосередньо, судового наказу, що є процедурою суто технічного характеру.

Ще однією позитивною, на наш погляд, тенденцією, є те, що змінами до ЦПК України від 7 липня 2010 року ст. 100 була доповнена ч. 5, відповідно до якої у разі якщо в заяві про видачу судового наказу містяться вимоги, частина з яких не підлягає розгляду в порядку наказного провадження, суд постановляє ухвалу про відмову у прийнятті заяви про видачу судового наказу лише в частині цих вимог. У разі якщо заявлені вимоги між собою взаємопов'язані і окремий їх розгляд неможливий, то суд відмовляє у прийнятті заяви про видачу судового наказу.

Проблему щодо часткового задоволення заяви про видачу судового наказу виявили ще узагальнення практики, проведені Верховним Судом України. Вказана прогалина створювала умови для формування суперечливої практики, оскільки у ЦПК попередньої редакції встановлював лише дві альтернативи на етапі відкриття наказного провадження: відмову у відкритті наказного провадження та видачу судового наказу.

Тому запропонований Верховним Судом України варіант про включення до ЦПК правила про можливість часткового задоволення заяви про видачу судового наказу був цілком справедливо взятий до уваги законодавцем і знайшов відображення у ЦПК України.

Наприклад, судді у Франції, розглядаючи у спрощеному порядку, позовні вимоги на невелику грошову

[1] *Необхідно відмітити, що у зв'язку з цим необхідно внести відповідні зміни до ЦПК, зокрема, у ч. 2 ст. 99 замінити «У разі відмови в прийнятті заяви» на «У разі відмови у відкритті наказного провадження»; у ч 3 ст. 100 – «Суддя відмовляє у прийнятті заяви про видачу судового наказу» на «Суддя відмовляє у відкритті наказного провадження», у ч. 4 цієї ж статті виправити «Про відмову у прийнятті заяви» на «Про відмову у відкритті наказного провадження», аналогічно у ч 5, ч. 7 ст. 100, ч. 2 ст. 101 ЦПК.*

суму (injonction de payer), можуть задовольняти такі вимоги частково. Ми не бачимо негативних наслідків у застосуванні такої практики й вітчизняними суддями у наказному провадженні.

Особливу увагу слід приділити змінам, яких зазнала ст. 96 ЦПК України, яка передбачає коло вимог, на підставі яких може бути видано судовий наказ. Насамперед треба відзначити, що законодавець виключив ч. 2 даної статті, де йшлося про інші випадки видачі судового наказу, чим зробив вище вказаний перелік вичерпним.

Таким чином, із змісту ст. 96 ЦПК України випливає, що для застосування спрощеного провадження та видачі судового наказу вимоги заявника мають стосуватися лише стягнення грошової суми.

Досліджуючи вимоги, за якими може бути видано судовий наказ, першою чергою, хочемо відзначити, що Законом від 7 липня 2010 року з їх кола було виключено вимогу, що ґрунтується на правочині, вчиненому в письмовій формі.

Як ми уже зазначали, цей крок законодавця видається нам непослідовним, оскільки саме за цією категорією вимог видавалася основна частка судових наказів. Зокрема, за статистичними даними за 2010 рік зі 100 відсотків усіх виданих судових наказів 86,4% (91,6%) – ґрунтуються на правочині, вчиненому в письмовій формі [2].

А матеріали узагальнення Верховного Суду України свідчать, що переважну більшість справ із підстав п. 1 ч. 1 ст. 96 ЦПК становили справи щодо видачі судових наказів про стягнення грошових коштів за такими категоріями: заяви банків про стягнення з фізичних осіб боргу за кредитними договорами; заяви фізичних осіб щодо грошових коштів, наданих ними іншим особам у позику за письмовим договором (як правило, позики); заяви щодо стягнення заборгованості за надані комунальні послуги, електропостачання, газопостачання, послуги зв'язку, оренду землі тощо [3].

Механізм оперативного стягнення з боржників грошових коштів за вище вказаними зобов'язаннями працював в Україні, якщо не досконало, то найменше – ефективно. Коло проблемних питань, які виникали при застосуванні наказного провадження з приводу вимог, що ґрунтуються на письмовому правочині, вирішив у своїх узагальненнях Верховний Суд України. Надалі, на наш погляд, видача судових наказів про стягнення коштів відповідно до письмових правочинів лише б удосконалювалася. Тому ми наполягаємо, що вимога, що ґрунтується на правочині, вчиненому в письмовій формі, повинна бути включена до переліку вимог, передбаченого ст. 96 ЦПК України.

Відповідно до п. 4 судовий наказ може бути видано, якщо заявлено вимогу про присудження аліментів на дитину в розмірі тридцяти відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших зацікавлених осіб. Дійсно, вищевказана вимога є безспірною, оскільки йдеться про стягнення мінімального розміру аліментів.

З одного боку, тридцять відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку – це зовсім небагато. Але з іншого - якщо відповідач заперечує, посилається на низький дохід чи взагалі безробіття, наявність на утриманні інших осіб, поганий стан здоров'я, що потребує витрат на лікування тощо, домогтися у позовному порядку більшого розміру аліментів буде вкрай важко.

Однак інше питання, яке, на нашу думку, цілком доречно підняла М. Чундак, чому ж законодавець у ч. 2 ст. 182 СК України встановив обмеження для видачі судового наказу в межах тридцяти відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку?

Вказана дослідниця вважає суперечливими норми СК України. Так, у ст. 141 СК зазначено, що мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини. Якщо мінімальний розмір аліментів на одну дитину 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини, чому ж тоді особа, з якою залишилася проживати дитина повинна витрачати 70 відсотків на утримання дитини, а інша особа, що проживає окремо тільки тридцять відсотків? [4, с. 3-4]

Ми повністю погоджуємося з тим, що це однозначно суперечить принципу рівності, закріпленому в ст. 141 СК України. А тому пропозицію М. Чундак щодо того, що слід закріпити правило про те, що розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим ніж п'ятдесят відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, вважаємо актуальною та послідовною. У такому разі відповідні зміни мали би бути внесені і до п. 4 ч. 1 ст. 96 ЦПК України.

Крім того, законодавець в п. 5 ч. 1 ст. 96 ЦПК України серед кола описуваних вимог передбачив вимогу про повернення вартості товару неналежної якості, якщо є рішення суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола споживачів, як підставу для видачі судового наказу.

З даного приводу доцільно наголосити, що видача судового наказу за заявленою вимогою про повернення вартості товару неналежної якості можлива лише за наявності преюдиційного рішення суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола осіб. Судовий наказ не може бути виданий за заявою, в якій зазначено вимогу про стягнення збитків або відшкодування моральної шкоди, завданих неналежною якістю товару, оскільки вони є предметом розгляду в порядку позовного провадження.

При цьому довести заявникові свої вимоги дуже просто, додавши до заяви рішення суду про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола осіб. Отримати його можна із Єдиного державного реєстру судових рішень. Варто також наголосити, що відповідно до ст. 25 Закону України «Про захист прав споживачів» у випадку задоволення позову об'єднання споживачів про визнання дій продавця, виробника, виконавця протиправними щодо невизначеного кола споживачів і припинення цих дій суд зобов'язує порушника довести рішення суду у встановлений ним строк через засоби масової інформа-

ції або іншим способом до відома споживачів. Доказом того, що йдеться про той самий товар може бути чек, на якому зазначена дата здійснення покупки.

Ми вважаємо, що заявник попри відшкодування йому вартості товару неналежної якості у своїй заяві про видачу судового наказу може також викласти вимогу про відшкодування йому витрат на доставку даного товару до пункту призначення, якщо він має можливість її підтвердити відповідними документами, наприклад, накладною.

Загалом ми вважаємо, що перелік вимог, викладений у ст. 96 ЦПК України, в процесі застосування на практиці наказного провадження є неостаточний і ще зазнає змін. Бажано, на нашу думку, при вирішенні цього питання враховувати досвід судочинства інших держав (Франція, Польща), для яких характерне спрощене провадження.

Сьогодні ст. 104 ЦПК передбачає обов'язок суду не пізніше наступного дня надіслати копію судового наказу боржникові рекомендованим листом із повідомленням. І у ч. 2 цієї статті вказується, що одночасно з копією судового наказу боржникові надсилається копія заяви стягувача з копіями доданих до неї документів. Таким чином, боржника повідомляють про видачу судового наказу вже «post factum».

Раніше законодавець у ст. 104 ЦПК застосовував термін «невідкладно» щодо надіслання копії судового наказу боржникові. Враховуючи те, що для наказного провадження важливим є кожен день, оскільки основна його перевага – це оперативність вирішення судом справи, таке застосування даного оціночного поняття було недоцільним. У різних науковців та практиків були різні погляди на строк надсилання боржникові копії судового наказу.

Враховуючи неоднозначність тлумачення, слово «невідкладно» доречно було замінене на «не пізніше наступного дня», оскільки у такому випадку надсилання боржникові рекомендованого листа з копією наказу справді не відкладатимуть «у довгий ящик», така вимога дисциплінуватиме суддів.

Однак найбільших змін зазнала процедура скасування судового наказу. Зокрема, відповідно до чинних правил заява про скасування судового наказу має бути мотивованою. Багато процесуалістів і раніше наголошували на необхідності мотивування боржником своїх заперечень. На наш погляд, мотивування заяви про скасування судового наказу за попередньої реакції ЦПК України не мало ніякого змісту, однак, із врахуванням того, що розділ ІІ ЦПК України було доповнено статтею 105-1, у якій ідеться про розгляд заяви про скасування судового наказу у відкритому судовому засідання, мотивування боржником своїх заперечень стало обов'язковим. Такі зміни, безумовно, є позитивними оскільки спрямовані на максимальне забезпечення принципу диспозитивності в наказному провадженні.

У Постанові Пленуму ВСС від 23.12.2011 р. № 14 відзначено, що в заяві про скасування судового наказу має бути посилання на докази, якими боржник обґрунтовує свої заперечення проти заявлених вимог. А самі докази можуть бути подані суду при розгляді заяви про скасування судового наказу.

Крім того, слід наголосити, що ЦПК і Законом України «Про судовий збір» не передбачено сплати судового збору за подання заяви про скасування судового наказу.

Законодавець пішов на кардинальний крок і включив у наказне провадження на етапі скасування судового наказу відкрите судове засідання.

Змінена процедура оскарження судового наказу, на наш погляд, має такі переваги у порівнянні з попередньою:

1. Відповідно до попередньої редакції ЦПК України для скасування судового наказу боржнику було достатньо подати до суду немотивовану заяву про його скасування, а суду – отримати цю заяву у встановлений ЦПК строк, після чого він скасовував даний наказ автоматично. Таке правило давало можливість боржникові зловживати своїми правами і безпідставно скасовувати судовий наказ, затягуючи час і змушуючи стягувача повторно звертатися до суду з тими ж вимогами, але вже в позовному порядку, що призводило до зайвих затрат часу та коштів як стягувача, так і суду.

2. Передбачена нині процедура скасування судового наказу сприяє максимальному забезпеченню принципу рівноправності сторін у наказному провадженні, оскільки дозволяє боржникові на рівні зі стягувачем викладати суду свої позицію та міркування, надавати докази. Стягувач, своєю чергою, також має право у повному обсязі ознайомитися з позицією боржника, оскільки копія відповідної заяви боржника та доданих до неї документів надсилається йому до відкритого судового засідання.

Однак слід відзначити, що практики не поділяють нашого ентузіазму з приводу розгляду заяви про скасування судового наказу у відкритому судовому засіданні, про що свідчать результати проведеного нами анкетування суддів[2]. На нашу думку, це зумовлено тим, що, як правило, судді підтримують тенденцію спрощення цивільного процесу, а вищезазначений крок законодавця дещо ускладнив наказне провадження.

Варто відмітити, що процесуальні можливості суду при розгляді заяви про скасування судового наказу досить вузькі і полягають лише у дослідженні заяви про скасування судового наказу та позицій боржника та стягувача щодо цієї заяви. Жодних інших питань у даному засіданні суддя вирішувати не може.

Ч. 8 ст. 105-1 ЦПК України передбачає, що за результатами розгляду заяви про скасування судового наказу суд має право: 1) залишити заяву про скасування судового наказу без задоволення; 2) скасувати судовий наказ та роз'яснити, що заявлені стягувачем вимоги можуть бути розглянуті у позовному провадженні з додержанням загальних правил щодо пред'явлення позову; 3) змінити судовий наказ.

Про залишення заяви про скасування судового наказу без задоволення та про скасування судового наказу суд постановляє ухвалу, а в разі зміни судового наказу видає судовий наказ.

Отже, сьогодні в ході розгляду заяви про скасування судового наказу суд може змінити судовий наказ, що не було передбачено раніше. Такий крок законодавця слід

[2] *Див. Вербіцька М. В. Наказне провадження у цивільному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / М. В. Вербіцька. – Львів, 2011. – 202 с. (Додаток Б «Зведені результати проведеного анкетування серед суддів»).*

розглядати як вдалий, оскільки у заяві про скасування судового наказу боржник може не погоджуватися не зі всіма вимогами стягувача, щодо яких видано судовий наказ, а лише з їх частиною. Якщо у відкритому судовому засіданні він зможе обґрунтувати свої заперечення, суд повинен змінити судовий наказ, залишивши у ньому вказівку щодо стягнення грошових коштів в тій частині вимог стягувача, які не були предметом заяви про скасування судового наказу.

Вважаємо за необхідне зауважити, що боржник у заяві про скасування судового наказу може вказувати на наявність підстав для закриття наказного провадження (ст. 205 ЦПК України) або залишення заяви стягувача без розгляду (ст. 207 ЦПК України).

Відповідно до попередньої редакції ЦПК України судовий наказ не підлягав оскарженню в апеляційному порядку, тому що в разі відсутності заперечень проти нього зі сторони боржника він після спливу встановленого ЦПК строку набирав законної сили. Тепер ситуація щодо апеляційного оскарження судового наказу інша: відповідно до ч. 9 ст. 105–1 ЦПК України змінений судовий наказ чи судовий наказ, щодо якого суд прийняв ухвалу про залишення заяви про його скасування без задоволення,можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Таке правило стало можливим у зв'язку зі зміною всієї процедури скасування судового наказу.

Попри це слід звернути увагу, що більшість практиків вважає, що не було потреби вводити ревізійні повноваження апеляційного суду стосовно зміненого судового наказу та наказу, щодо якого суд постановив ухвалу про залишення заяви про його скасування без задоволення.

Висновки. Підсумовуючи, можемо відзначити, що, безумовно, деякі зміни в правовій регламентації наказного провадження є прогресивними, такими, що стали результатом глибокого та детального дослідження судової практики, тобто зумовленими об'єктивною дійсністю. Деякі, на наш погляд, є поспішними кроками законодавця, спрямованими на форсоване впровадження судової реформи, проте не завжди продуманими, і як показує практика, не зовсім ефективними. Про це свідчать статистичні дані, відповідно до яких, зокрема, у 2012 році суди видали 303,4 тис. судових наказів, що майже наполовину менше, ніж в попередньому році (найбільше видано судових наказів про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення) [2].

Таким чином, ми вважаємо, що сучасна редакція ЦПК України в частині регламентації наказного провадження є ще неостаточною, глибокий науковий аналіз та судова практика дозволять створити найоптимальнішу і максимально ефективну модель наказного провадження у найближчому майбутньому.

Література:

1. Балюк М. І. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарії, рекомендації, пропозиції / М. І. Балюк, Д. Д. Луспеник. – Х. : Харків юридичний, 2008. – (Серія «Судова практика»). –708 с.
2. Зведена статистика [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/E4549252C88A2C5BC2257B9B002F464C.
3. Узагальнення судової практики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.scourt.gov.ua/.
4. Чундак М. А. Стягнення аліментів в порядку наказного провадження. Основні проблеми та шляхи до вдосконалення законодавчих норм / М. А. Чундак / Часопис Академії адвокатури України. – 2012. – № 15. – С. 1-6.

Вербицкая М. В. Анализ основных изменений, внесенных в правовую регламентацию приказного производства Законом Украины «О судоустройстве и статусе судей»

Аннотация. Статья посвящена исследованию основных тенденций развития и совершенствования правовой регламентации приказного производства в Украине.

Ключевые слова: приказное производство, судебный приказ, должник, взыскатель.

Verbitska M. The analysis of major changes to the legal regulation of the ordering proceedings by the law of Ukraine named «On the Judicial System and Status of Judges»

Summary. The article is investigated to the major trends in the development and improvement of the legal regulation of ordering proceedings in Ukraine.

Key words: ordering proceedings, court order, debtor, creditor.